

คู่มือจริยธรรมผู้บริหารและพนักงาน โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

ทบทวนประจำปี ๒๕๖๘

จัดทำโดย

ส่วนทรัพยากรบุคคล ฝ่ายอำนวยการ

โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม กำหนดให้ “รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว” เพื่อให้การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมดังกล่าวเป็นไปด้วยเรียบร้อย จึงกำหนดพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๓ หมวด ๑ บทเฉพาะกาล รวม ๒๒ มาตรา เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟ มีแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมภายในโรงงานไฟ เกี่ยวกับคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการทำความดีและละเว้นความชั่ว ทั้งนี้ โรงงานไฟได้จัดทำประกาศโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต เรื่อง มาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๖

ดังนั้น ส่วนทรัพยากรบุคคล ฝ่ายอำนวยการ จึงได้ทบทวนและจัดทำคู่มือจริยธรรมผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ประจำปี ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมของผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟต่อไป

ส่วนทรัพยากรบุคคล ฝ่ายอำนวยการ
โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

สารบัญ

		หน้า
บทที่ ๑	บทนำ	๔
บทที่ ๒	ประมวลจริยธรรมผู้บริหารและพนักงานของโรงงานไฟ	๖
บทที่ ๓	แนวปฏิบัติ Dos & Don'ts ของบุคลากรโรงงานไฟ	๔๕
บทที่ ๔	ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร	๕๓
บทที่ ๕	มาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์	๕๗
บทที่ ๖	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๖๒

บทที่ ๑ : บทนำ**หลักการและเหตุผล**

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม กำหนดให้ “รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว” จึงกำหนดพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๓ หมวด ๑ บทเฉพาะกาล รวม ๒๒ มาตรา โรงงานไฟจึงได้มีการจัดทำระเบียบโรงงานไฟ ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟ พ.ศ. ๒๕๕๒ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟ มีแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมภายในโรงงานไฟ และได้จัดทำประกาศโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต เรื่อง มาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๖

ส่วนทรัพยากรบุคคล ฝ่ายอำนวยการ จึงได้ทบทวนและจัดทำคู่มือจริยธรรมผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ประจำปี ๒๕๖๗ ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมของผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมอันเป็นพื้นฐานพฤติกรรมอันดีงาม และเป็นมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ คู่มือจริยธรรมของผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟมีเนื้อหาประกอบไปด้วยมาตรฐานจริยธรรม กลไกการบังคับใช้ และขั้นตอนการลงโทษ ค่านิยมองค์กร รวมถึงมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานได้รับทราบและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานจริยธรรมอันดีงาม รับทราบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้บริหารและพนักงาน เสริมสร้างระบบการกำกับดูแลที่ดีของโรงงานไฟ กรมสรรพสามิตต่อไป

วิสัยทัศน์องค์กร

“เป็นองค์กรมาตรฐานสากลภาครัฐ ด้านธุรกิจไฟ สิ่งพิมพ์ปลอดการปลอมแปลง และดิจิทัลปริ้นติ้งโซลูชันอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

พันธกิจที่สำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการขับเคลื่อนองค์กร ประกอบด้วย

๑. ผลิตและจัดจำหน่ายไฟทุกประเภททั้งในประเทศและต่างประเทศ ยกระดับมาตรฐานการผลิตไฟและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเปิด Entertainment Complex
๒. ผลิตและจัดหาเครื่องหมายการจัดเก็บภาษีทุกประเภทเพื่อรองรับการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิต
๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม ด้านสิ่งปลอดการปลอมแปลง และ Digital Printing Solution
๔. ยกระดับกระบวนการผลิต การให้บริการ อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
๕. ขับเคลื่อนการองค์กรสู่ความยั่งยืน ผ่านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นด้านลูกค้าและตลาดการบริหารจัดการและสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล และการบริหารจัดการทุนมนุษย์

ยุทธศาสตร์องค์กร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔	สร้าง และปลูกฝังค่านิยม CHANGE ในบุคลากรทุกระดับ ให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
เป้าหมายหลัก	๑) โรงงานไฟมีภาพลักษณ์เชิงบวกที่ดี มีการประพัตินทางจริยธรรม โดยมีแนวทางการปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ รวมถึงดำเนิน กิจกรรมทางสังคมอย่างสร้างสรรค์

บทที่ ๒ : ประมวลจริยธรรมผู้บริหารและพนักงานของโรงงานไฟ

ความหมายของจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คำนิยามจริยธรรม ว่าหมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ทั้งนี้จริยธรรมมาจากคำว่า จริย กับ ธรรมะ ประกอบกันจริยธรรมจึงเป็นคำสมาส มีความหมายตามรูปศัพท์ว่า หน้าที่ที่บุคคลควรประพฤติ

มาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ผู้บริหารและพนักงานต้องปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

๑๐ ประการดังนี้

๑. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๒. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
๓. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตสาธารณะ และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม และถูกกฎหมาย
๕. การปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๖. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๗. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
๘. การยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร
๑๐. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการและหรือรัฐวิสาหกิจ

มาตรฐานจริยธรรมขององค์กร

๑. ผู้บริหารและพนักงานต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค และปราศจากอคติ
๒. ผู้บริหารและพนักงานต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ รอบคอบ รวดเร็ว ขยันหมั่นเพียร ถูกต้อง สมเหตุสมผล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของโรงงานไฟเป็นสำคัญ
๓. ผู้บริหารและพนักงานต้องปฏิบัติตนเป็นผู้ตรงต่อเวลา และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อโรงงานไฟอย่างเต็มที่
๔. ผู้บริหารและพนักงานต้องดูแลและใช้ทรัพย์สินของโรงงานไฟอย่างประหยัด คุ่มค่า
๕. ผู้บริหารและพนักงานต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง เพียงตรง
๖. ผู้บริหารและพนักงานต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ ด้วยความสามัคคีปรองดองไม่แก่งแย่งแข่งขัน
๗. ผู้บริหารและพนักงานต้องมีวินัยเคร่งครัด มีความขยันพากเพียร มีความกล้าหาญอดทน และมีสติยั้งคิดอย่างสูง

๘. ผู้บริหารและพนักงานต้องไม่ยอมปล่อยตัว ปล่อยใจให้ลุแก่อำนาจโลภะและโทสะ
๙. ผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟทำหน้าที่ เพื่อหน้าที่ อย่างนึกถึงบำเหน็จ รางวัล หรือผลประโยชน์
๑๐. ผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟต้องไม่ประพฤติปฏิบัติการสิ่งใดที่ทวนกระแสความถูกต้อง เป็นธรรม และบ่อนทำลายผู้อื่นเป็นอันขาด
๑๑. ผู้บริหารและพนักงานต้องทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ เป็นธรรม
๑๒. ผู้บริหารและพนักงานต้องสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันโดยแท้จริง
๑๓. ผู้บริหารและพนักงานต้องยึดมั่นในองค์กรและประโยชน์ส่วนรวมของโรงงานไฟ ให้ยิ่งกว่าประโยชน์อื่นใด
๑๔. ผู้บริหารและพนักงานต้องมีความรอบคอบ รู้จักกาลเทศะ ยึดหลักศีลธรรมเป็นเครื่องเตือนใจ ให้ปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม

กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

๑. ผู้บริหารและพนักงาน ต้องประพฤติปฏิบัติ และวางตนอยู่ในกรอบประมวลจริยธรรมนี้ อย่างเคร่งครัด ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี ควรแก่การยกย่องให้เป็นประจักษ์ต่อสาธารณชน ทั่วไป
๒. กรณีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่าพนักงานประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณาดำเนินการ กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่าผู้บริหารประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาดำเนินการ
๓. การดำเนินการกรณีมีการประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ผู้รับผิดชอบ ในแต่ละกรณี แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน แต่ไม่เกินห้าคน เป็นผู้ดำเนินการสอบสวนทางจริยธรรม
๔. เมื่อคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละกรณี สันยติเรื่อง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละกรณีส่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามประมวลจริยธรรมนี้
๕. การดำเนินการทางจริยธรรม ทั้งการสอบสวนและพิจารณาโทษ ให้นำคำสั่งโรงงานไฟ ที่ ๓๕/๒๕๕๐ เรื่องการสอบสวนพิจารณา ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มาบังคับใช้ โดยอนุโลม
๖. การสั่งการของผู้รับผิดชอบในแต่ละกรณีให้ถือเป็นที่สุด เว้นแต่จะปรากฏข้อเท็จจริง ในภายหลังที่อาจทำให้ผลการสั่งการนั้นเปลี่ยนแปลงไป

ขั้นตอนการลงโทษ

1. เมื่อมีการดำเนินการสอบสวนทางจริยธรรมและมีการสั่งการลงโทษแล้ว ให้โรงงานไฟฟ้าดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าวโดยไม่ชักช้า
2. การประพจน์ปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ จะถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ให้พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับตำแหน่งตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมกรณีผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน และเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา
3. การประพจน์ปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีอันมิใช่เป็นความผิดทางวินัยหรือความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อให้มีการแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้องหรือตักเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง การเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือการพิจารณาความดีความชอบ หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเองหรือได้รับการพัฒนาแล้วแต่กรณี
4. กรณีเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมฯ นี้ ประธานกรรมการจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรม
ตามมาตรฐานทางจริยธรรม

มาตรฐานทางจริยธรรม

ข้อที่ ๑

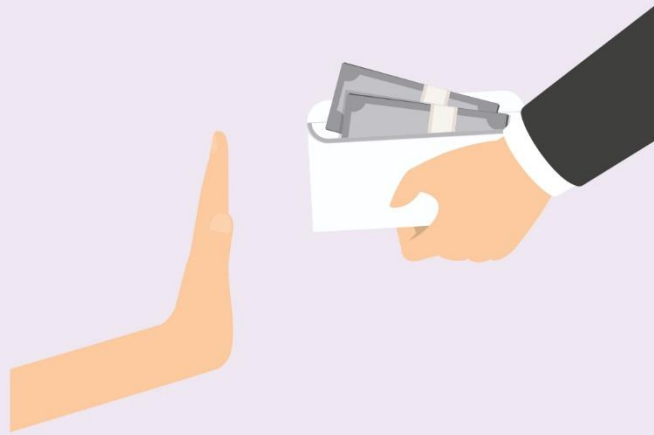
ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ
อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
และการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หลักการ ส่งเสริม สนับสนุน และพิทักษ์รักษา สถาบันหลักของประเทศ โดยการรักษาสถาปัตยกรรมและชื่อเสียงของประเทศชาติ การปฏิบัติตามหลักศาสนา การเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย คำอธิบาย ยึดมั่น หมายถึง ก. ยึดถืออย่างมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ เช่น ยึดมั่นในหลักการ ยึดมั่นในตัวบุคคล ส่งเสริม หมายถึง ก. เกื้อหนุนช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น สนับสนุน หมายถึง ก. ส่งเสริมช่วยเหลือ อุปการะ	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศฯ เช่น ๑. แสดงออกถึงความภูมิใจในชาติ และยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ ๒. ปกป้อง ดูแลผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศชาติ ๓. ยึดมั่นและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ ๔. ไม่แสดงออกในลักษณะการดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือไม่กระทำการอันเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ รวมทั้งไม่กระทำการอันเป็นการให้ร้ายหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
พิทักษ์ หมายถึง ก. ดูแลคุ้มครอง รักษา หมายถึง ก. ระวัง เช่น รักษาสุขภาพ ดูแล เช่น รักษาทรัพย์สินสมบัติ, ป้องกัน เช่น รักษาบ้านเมือง สงวนไว้ เช่น รักษาไมตรี เทิดทูน หมายถึง ก. ยกย่อง เชิดชูไว้เป็นที่เคารพ ต่อต้าน หมายถึง ก. ปะทะไว้ต้านทานไว้ สู้รบป้องกันไว้ ปฏิบัติ หมายถึง (๑) น. ฝ้ายตรงกันข้าม, ข้ำศึก, ศัตรู (๒) ว. ที่ตรงกันข้าม เช่น ฝ้ายปฏิบัติ	๕. ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และเคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา ๖. ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี ๗. ยกย่อง เชิดชู สถาบันพระมหากษัตริย์ ๘. ไม่แสดงการต่อต้าน หรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อที่ ๒

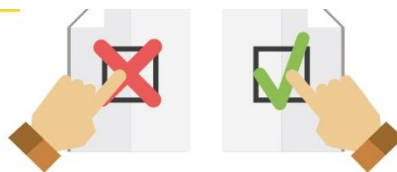
ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
พร้อมด้วยความประพฤติตรง ตลอดจนการดเว้นการโกหก การคดโกง หรือการลักขโมย เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น ความซื่อสัตย์ยังหมายถึงความน่าไว้วางใจ ความรักดี ความเป็นธรรมและความบริสุทธิ์ใจอีกด้วย ความซื่อสัตย์ (โครงการศึกษาและพัฒนาแบบประเมินจริยธรรมข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๗) หมายถึง การปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎข้อบังคับทั้งหลาย ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ไม่เอาของหลวงมาเป็นของตน แต่ความซื่อสัตย์ต่อกฎระเบียบหรือข้อบังคับเท่านั้นอาจไม่เพียงพอ นักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีจิตสำนึกของความซื่อสัตย์อยู่ตลอดเวลา ไม่หาทางตีความกฎหมายหรือข้อบังคับ	๕. มีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน และพร้อมที่จะรับผิดชอบเมื่อทำงานผิดพลาดและยินดีแก้ไข ๖. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และคำนึงถึงหลักสากลในการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนในงานของตน เช่น เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ โดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรที่สังกัด ๗. อุดทนหรือยับยั้งชั่งใจ ต่อผลประโยชน์ที่เย้ายวน โดยคำนึงถึงเกียรติและศักดิ์ศรี

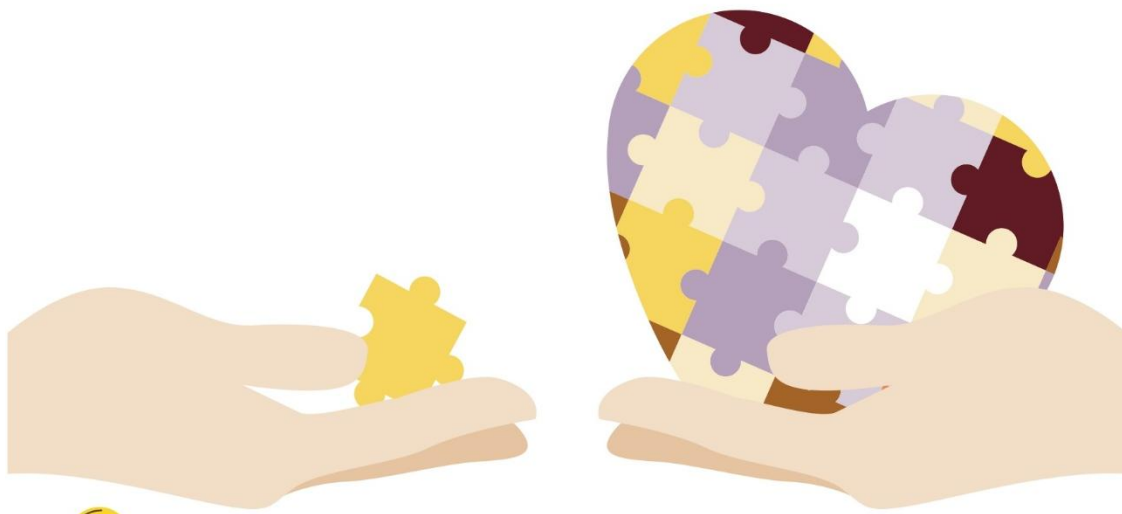
คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ให้ตนเองสามารถคอร์รัปชันได้ สุจริต หมายถึง น. ความประพฤติชอบ สุจริตใจ หมายถึง ว. บริสุทธิ์ใจ จริงใจ เช่น เขาช่วยเหลือเด็กคนนั้นด้วยความสุจริตใจ ไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน มโนสุจริต หมายถึง น. ความประพฤติชอบทางใจ มี ๓ อย่าง ได้แก่ ความไม่โลภอยากได้ของของผู้อื่น ๑ ความไม่พยาบาท ๑ ความเห็นถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ๑ จิตสำนึก หมายถึง น. ภาวะที่จิตตื่นและรู้ตัวสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยกาย รับผิดชอบ หมายถึง ก. ยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำ	๘. ไม่นำข้อมูลสำคัญหรือข้อมูลความลับของหน่วยงานและของทางราชการไปใช้เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ๙. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และพร้อมที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงเมื่อพบข้อผิดพลาดโดยเร็วที่สุด ๑๐. ให้คำปรึกษาแนะนำผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา และให้ข้อมูลรายละเอียดที่สมบูรณ์ครบถ้วน เพียงพอ ๑๑. ไม่ใช้เวลาและทรัพยากรของทางราชการเพื่อไปทำงานภายนอกให้ผลประโยชน์กับตนเองและครอบครัว ๑๒. ระมัดระวังใส่ใจในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาทรัพย์สินสาธารณะและสิ่งแวดล้อม

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของตน เช่น สมุห์บัญชีรับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับการเงิน ความรับผิดชอบ (โครงการศึกษาและพัฒนาแบบประเมินจริยธรรมข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๗) หมายถึง ความรับรู้หรือความตระหนักในภาระหน้าที่ของตนว่ามีอะไรบ้างมีขอบเขตมากน้อยเพียงใด และถ้ามีความผิดพลาดเกิดขึ้น ก็จะต้องยอมรับผิด ความพร้อมรับผิด (คู่มืออบรมวิทยากรการป้องกันทุจริต โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต”, สพฐ. และสำนักงาน ป.ป.ช.) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่	๑๓. ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา รวมทั้งการไม่ใช้สิ่งของวัสดุอุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์ ที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือผิดกฎหมาย ๑๔. ไม่เลื่องหรือปฏิเสธความรับผิดชอบ ไม่กล่าวโทษผู้อื่นเมื่อเกิดข้อผิดพลาด ๑๕. ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ใส่ใจระมัดระวัง ถูกต้อง รักษาผลประโยชน์สาธารณะอย่างเต็มความสามารถ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงาน ซึ่งยึดหลักด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่แสดงถึงความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ พฤติกรรมตามค่านิยมสี่สัตย์ รับผิดชอบ (รายงานการวิจัย กรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องชี้วัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรม ข้าราชการยุคใหม่, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๔๗) หมายถึง การที่ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยการทุ่มเทกำลังกาย สติปัญญา และเวลาให้แก่ทางราชการ ปฏิบัติงานได้สำเร็จตรงตามกำหนดเวลา	

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
และตรงตามการนัดหมาย มีความเสียสละในการปฏิบัติงานที่บางครั้งอาจต้องปฏิบัตินอกเหนือจากหน้าที่หรือเวลาราชการ ทั้งนี้ เพื่อผลประโยชน์ของทางราชการหรือประชาชน ไม่นำทรัพยากรของทางราชการมาใช้เป็นของส่วนตัว และแสดงพฤติกรรมที่คงไว้ซึ่งเกียรติของข้าราชการ โดยไม่โอนอ่อนต่อความทุจริต หรือผู้มีอิทธิพล	

มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อที่ ๓

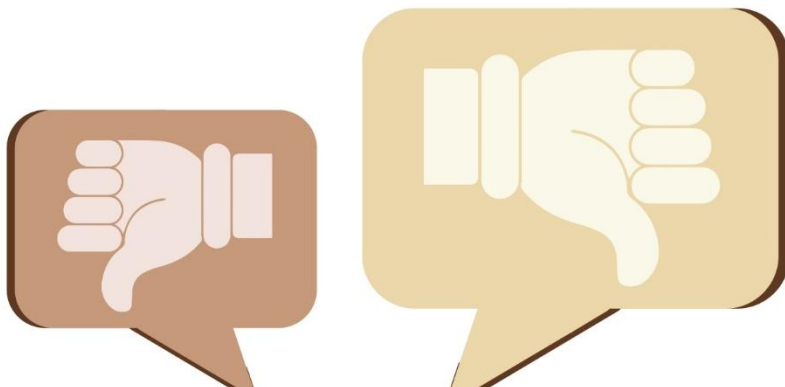
กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หลักการ กล้าตัดสินใจและยกย่องผู้ที่ทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม และกล้าแสดงความคิดเห็น คัดค้าน หรือเสนอให้มีการลงโทษผู้ที่ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งไม่ยอมกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพียงเพื่อรักษาประโยชน์หรือสถานภาพของตนเอง คำอธิบาย กล้า หมายถึง ก. ไม่กลัว, ไม่ครั่นคร้าม ถูกต้อง หมายถึง ก. ไม่ผิด เช่น คำตอบถูกต้อง ชอบธรรม หมายถึง ว. ถูกตามหลักธรรม ถูกตามนิตินัย	กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม เช่น ๑. ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องชอบธรรม ๒. รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง อธิบายสิ่งที่ตนได้ปฏิบัติอย่างมีเหตุผล และชอบธรรม กล้ายอมรับผลดี และผลเสียที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ๓. กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียนเมื่อพบเห็นการกระทำผิด แม้ผู้กระทำผิดจะเป็นเพื่อนร่วมงาน หรือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานเดียวกัน ๔. เปิดเผยการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ชอบ หมายถึง (๑) ก. ถูกต้อง เช่น คิดชอบ ชอบแล้ว (๒) ก. เหมาะ เช่น ชอบด้วยกาลเทศะ (๓) ก. มีสิทธิ์ เช่น ชอบที่จะทำได้ ทำนอง หมายถึง น. ทาง, แบบ, แบบอย่าง, เช่น ทำนองคลองธรรม ทำนองเดียวกัน คลองธรรม (คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๓) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม (คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๓)	๕. ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ๖. ไม่หลีกเลี่ยงกฎหมายหรือใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ๗. ปฏิบัติงานตามหลักวิชาตามหลักการ และจรรยาบรรณโดยไม่ประนีประนอมกับความเลวไม่หวั่นเกรงต่อการข่มขู่หรืออิทธิพลใด ๆ ๘. ให้รางวัลแก่ผู้กระทำความดี และกล่าวโทษผู้กระทำความผิดอย่างเหมาะสม เป็นธรรม ๙. ไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงานในการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในทางศีลธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีหรือละเมิดกฎหมาย

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หมายถึง การดำรงตนและการประพฤติปฏิบัติตนในวิถีแห่งความดีงาม ความถูกต้อง ทั้งในกรอบของกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เพื่อภาพลักษณ์ ศักดิ์ศรี ชื่อเสียง และเกียรติยศของความเป็นข้าราชการที่ดี พฤติกรรมตามค่านิยมกล้ายืนหยัด ทำในสิ่งที่ถูกต้อง (รายงานการวิจัยกรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องชี้วัดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมข้าราชการยุคใหม่, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๔๗) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการที่กล้าต้านทานกับอิทธิพลหรือผลประโยชน์ทั้งที่มาจากภายในหน่วยงานเอง หรือจากภายนอกที่จะทำให้ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎเกณฑ์ หรือ	เช่น การสร้างความเสียหายแก่ชื่อเสียง และทรัพย์สิน การมีไว้ซึ่งสื่อลามกอนาจาร การส่งต่อจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นการรบกวน สร้างความรำคาญหรือเป็นการโฆษณาสินค้าธุรกิจและบริการ นอกเหนือจากที่ราชการกำหนด รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์หรือสื่อที่ไม่เหมาะสมขณะทำงาน เช่น การเล่นเกมออนไลน์ การเข้าเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม หรือดูหนังออนไลน์ ๑๐. ใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลในการตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำด้วยความสุจริตใจเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมหรือประชาชนเป็นสำคัญ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หลักจรรยาบรรณวิชาชีพของตน ทั้งล้าที่จะพูดและกระทำเพื่อรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ เมื่อพบเห็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และพยายามหลีกเลี่ยงไปจากสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด ซึ่งรวมถึงการหาความช่วยเหลือจากผู้มีอำนาจกว่าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์ที่ไม่ถูกต้องขึ้น	กล้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ชอบธรรม เช่น ๑. ไม่ทำผิดระเบียบ กฎหมาย แม้ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องก็กล้าที่จะคัดค้าน ตรวจสอบตามกระบวนการ ๒. บันทึกการคัดค้านการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องไว้ในรายงานการประชุมหรือในการเสนอเรื่องแล้วแต่กรณี

มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อที่ ๕

คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
และมีจิตสาธารณะ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หลักการ คิดถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม คำอธิบาย คิดถึง หมายถึง ก. นึกถึง นึกถึงด้วยใจผูกพัน ประโยชน์ส่วนรวม (วิกิพจนานุกรม ๒๒ ก.ค. ๒๕๖๒) หมายถึง (๑) น. สิ่งที่เป็นผลดีแก่คนส่วนใหญ่ในกลุ่ม ๆ หนึ่ง, ภาวะที่เกิดผลดีเช่นนั้น (๒) น. สิ่งที่เป็นผลดีแก่ประชาชนส่วนใหญ่, ภาวะที่เกิดผลดีเช่นนั้น	คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ เช่น - สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากตำแหน่งหน้าที่ เช่น ไม่ใช้ความสนิทส่วนตัว ป้อนบำเหน็จพิเศษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา - ไม่เอาประโยชน์ส่วนตนมาทำให้ประโยชน์ส่วนรวมต้องเสียไป เช่น ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ดำเนินการอันจะเป็นการสร้างการผูกมัดหรือรับว่าจะดำเนินการในเรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของตนโดยจงใจ - มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพย์สิน บุคลากร และเวลาของหน่วยงาน

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
(๓) น. (กฎหมาย)ประโยชน์อันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะ หรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค, ภาวะที่เกิดประโยชน์เช่นนั้น (๔) น. (กฎหมาย, ไทย) ประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือประโยชน์อันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะ หรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการหรือการกระทำ ซึ่งมีลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนประชาชนเป็นส่วนรวม ประโยชน์ส่วนรวม (หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา : การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม, ดร.ดำรงค์ ชลสุข, ๒๕๖๑) หมายถึง หรือผลประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์ของชุมชนโดยรวม	อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในงานและอาชีพของตน ๔. มีจิตสาธารณะ จิตอาสา อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่โดยคิดถึงความผาสุกและประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ๕. ปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ๖. ปฏิบัติตามแนวทางการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานของตน ๗. หลีกเลี่ยงไม่เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่จะได้ประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของตน ๘. มีส่วนในการช่วยเหลือสังคมในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา หรือเกิดความเดือดร้อน โดยรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ในความรับผิดชอบ ๙. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหน่วยงานหรือกิจกรรมของชุมชนเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ไม่ใช่ผลรวมของประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และไม่ใช่ผลประโยชน์ของกลุ่มชน ประโยชน์ส่วนตัว (หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา : การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม, ดร.ดำรงค์ ชลสุข, ๒๕๖๑) หมายถึง ผลประโยชน์ที่บุคคลได้รับโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเองหาผลประโยชน์จากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีทั้งที่เกี่ยวกับเงินทองและไม่ได้เกี่ยวกับเงินทอง เช่น ที่ดิน หุ่น ตำแหน่ง หน้าที่ สัมปทาน ส่วนลดของขวัญ หรือสิ่งที่แสดงน้ำใจไมตรีอื่น ๆ การลำเอียง การเลือกปฏิบัติ เป็นต้น ผลประโยชน์ส่วนตน (คู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน, สำนักงานปลัด	๙. ตัดสินใจและกระทำใด ๆ บนพื้นฐานของหลักการกฎหมายหลักคุณธรรมที่ขออบรมโดยยึดหลักเหตุผลของสาธารณะ ประเทศชาติ และมนุษยธรรม ๑๐. สร้างความมั่นใจต่อสาธารณชนว่าการกระทำของเราไม่ถูกกระทำโดยผลประโยชน์และความสัมพันธ์ส่วนตัว ๑๑. ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่หรืออิทธิพลกดดันต่อการตัดสินใจใด ๆ ของตนหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ราชการ ๑๒. หลีกเลี่ยงกิจกรรมใด ๆ ที่ทำให้องค์กรหรือบริการของรัฐเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือทำให้ประชาชนขาดความไว้วางใจ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
กระทรวงการคลัง, ๒๕๖๐) หมายถึง ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ซึ่งผลประโยชน์นี้อาจเป็นตัวเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมถึงผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้ได้รับพึงพอใจ ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ, สำนักงาน ป.ป.ช.) หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับตนหรือพวกพ้อง ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่เป็นไปโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ	๑๓. ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้ได้มาเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ไม่ว่าจะ เป็นของขวัญ รางวัลหรือผลประโยชน์ในรูปแบบใด ๆ และ ยึดคำแนะนำเกี่ยวกับการรับ ของขวัญ ของกำนัล การรับรองแขก และจัดการกับผลประโยชน์ทับซ้อน

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ผลประโยชน์ทับซ้อน (คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน,สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๔) หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารมีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องจนส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ซึ่งมีรูปแบบ	

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
จิตสาธารณะ หมายถึง (๑) น. (Public mind, Public consciousness) คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มองเห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม แล้วรู้สึกอยากเข้าไปมีส่วน ในการช่วยเหลือสังคมในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา หรือเกิดความเดือดร้อน โดยรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ในความรับผิดชอบ พร้อมลงมือปฏิบัติร่วมช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้แก่สังคมของเรา ร่วมกับผู้อื่น หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็นน้ำใจของคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน ในสังคมด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลใด ๆ ตอบแทน (๒) น. ความรู้สึกตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกที่ปรารถนาจะร่วมและมีส่วนช่วยเหลือสังคม	

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไปโดยไม่เห็นว่าเป็นความผิด เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินตอบแทนเพื่อให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่ง ผลประโยชน์ทับซ้อน (การขัดกันแห่งผลประโยชน์และมาตรา ๑๐๐ โดย ดร.กำชัย จงจักรพันธ์, สำนักงานป.ป.ช., ๒๕๕๕) หมายถึง สถานการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามอำนาจหน้าที่เพื่อส่วนรวม เพื่อหน่วยงาน หรือเพื่อองค์กร แต่ตนเองมีผลประโยชน์ส่วนตนเกี่ยวข้องอยู่ในเรื่องนั้น ๆ	

มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อที่ ๕

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หลักการ มุ่งมั่น อุทิศตน ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคิดถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของรัฐ คำอธิบาย มุ่ง หมายถึง ก. ตั้งใจ เช่น มุ่งทำความดี, ตั้งหน้า เช่น มุ่งศึกษาหาความรู้ ผล หมายถึง (๑) น. สิ่งที่เกิดจากการกระทำ เช่น ผลแห่งการทำดี ผลแห่งการทำชั่ว (๒) น. ประโยชน์ที่ได้รับ สัมฤทธิ์ หมายถึง น. ความสำเร็จ ในคำว่า สัมฤทธิ์ผล	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน เช่น ๑. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ขยัน อดทนเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันตามกำหนดเวลาโดยได้ผลลัพธ์อย่างคุ้มค่า ทั้งในส่วนของการใช้เงิน เวลา และทรัพยากรอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ๒. แสวงหาวิธีปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัดมากขึ้น ๓. ปฏิบัติงานโดยไม่ยึดติดอยู่ในกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน แต่มุ่งเป้าหมายขององค์กรโดยมีตัวชี้วัดเป็นรูปธรรมว่าการทำงานนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายหรือไม่ และมีการติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน : คู่มือสมรรถนะหลัก, สำนักงาน ก.พ.) หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ดี ให้มีประสิทธิภาพ หรือให้สูงเกินกว่ามาตรฐานที่มีอยู่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (โครงการศึกษาและพัฒนาแบบประเมินจริยธรรมข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๓) หมายถึง ความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้หรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผล การปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์ วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น อีกทั้งยังหมายรวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงาน หรือ กระบวนการปฏิบัติงาน	๔. มุ่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการใฝ่หาความรู้ และนำความรู้ ความเชี่ยวชาญไปใช้พัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานเพื่อส่วนรวม รวมทั้งพยายามรักษามาตรฐานการทำงาน ๕. รับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ที่มีเหตุผล พร้อมทั้งจะตอบชี้แจงอย่างมีเหตุผล และอธิบายเหตุผลให้แก่ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๖. เชื่อมมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม ประสานงานกับทีมงานและฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจในเป้าหมายและเนื้อหาสาระของงานที่ตรงกัน เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย ๗. ใช้ทักษะและสมรรถนะอย่างเต็มที่ในการทำงานที่รับผิดชอบอย่างมืออาชีพได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ตามเป้าหมายที่ยากและท้าทายชนิดที่ไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน โดยเฉพาะการบริหารงานภาครัฐ ในปัจจุบันเน้นผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ โดยในบางครั้ง ก็จะต้องพิจารณาตัดสินใจบางอย่างที่ไม่จำเป็นทิ้งไปบ้าง เพื่อรังสรรค์งานที่มีคุณค่าและคุณประโยชน์อย่างแท้จริง พฤติกรรมตามค่านิยมมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (รายงานการวิจัย กรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องชี้วัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมข้าราชการยุคใหม่, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๔๗) หมายถึง การปฏิบัติงานของข้าราชการที่มุ่งให้เกิดความสำเร็จในงาน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ของงานเป็นหลัก ซึ่งแสดงออกโดยการ	๘. มีมานะ พยายาม ฝ่าฟันอุปสรรค มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ๙. จัดสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานให้สำเร็จ และขจัดสภาพที่ขัดขวางต่อการทำงาน เช่น การทำ ๕ส, การจัดระเบียบแผนงาน, การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการทำงาน ๑๐. ปฏิบัติงานและพัฒนางาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพดีกว่าเดิมและมีมาตรฐานสูง ๑๑. ปรับปรุงวิธีการ กระบวนการทำงาน ตลอดจนกฎเกณฑ์ที่ไม่ชอบธรรม หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานในหน่วยงาน โดยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ทั้งเป้าหมายใหญ่และแยกออกเป็นเป้าหมายย่อย มีการจัดสภาพที่จะเอื้อต่อความสำเร็จในงาน และจัดสภาพที่ขัดขวางการทำงานให้สำเร็จ รวมถึงการฟันฝ่าอุปสรรคทุกอย่างที่ขวางกั้น ปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ และเวลา มีการประเมินติดตามการปฏิบัติงานเป็นระยะ และมีการปรับปรุงงานที่ทำ และกระบวนการทำงาน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในที่สุดสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย	๑๒. ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รักษาสัมพันธภาพในการปฏิบัติงานกับผู้ร่วมงานและผู้รับบริการ มีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุผล เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อที่ ๖

ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หลักการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ โดยการใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่าง เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม คำอธิบาย เป็นธรรม หมายถึง ว. ถูกต้อง ปฏิบัติ หมายถึง (๑) ก. ดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผน เช่น ปฏิบัติราชการ กระทำเพื่อให้เกิดความชำนาญ เช่น ภาคปฏิบัติ (๒) ก. กระทำตาม เช่น ปฏิบัติตามสัญญา (๓) ก. ประพฤติ เช่น ปฏิบัติสมณธรรม ปฏิบัติต่อกัน	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ เช่น ๑. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เสมอภาค เท่าเทียม ปราศจากอคติ ไม่นำความรู้สึกส่วนตัว เช่น ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลง มาใช้ในการตัดสินใจ ปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องต่าง ๆ โดยในกรณีทั่วไป ต้องไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลของความแตกต่าง เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือ สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง สำหรับในกรณีฉุกเฉิน เร่งด่วน หรือมีเหตุจำเป็น ต้องปฏิบัติต่อกลุ่มที่ควรได้รับความคุ้มครองอย่างมีเหตุมีผลเพื่ออำนวยความสะดวก

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
เที่ยงธรรม หมายถึง ว. ตั้งตรงด้วยความ ความเป็นธรรม อคติ หมายถึง น. ความลำเอียง มี ๔ อย่าง คือ ฉันทาคติ = ความลำเอียงเพราะรัก โทษาคติ = ความลำเอียงเพราะโกรธ ภยาคติ = ความลำเอียงเพราะกลัว โมหาคติ = ความลำเอียงเพราะหลง(ป.) พฤติกรรมตามค่านิยมไม่เลือกปฏิบัติ (รายงานการวิจัย กรณีศึกษาบุคคล ตัวอย่างและเครื่องชี้วัดเพื่อนำไป สู่การพัฒนาพฤติกรรมข้าราชการ ยุคใหม่, สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๗) หมายถึง การที่ข้าราชการปฏิบัติ หน้าที่หรือให้บริการแก่ผู้ที่มารับ บริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ แบ่งแยกว่าเป็นข้าราชการ	เช่น เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส หรือหากต้อง เลือกที่จะบริการแก่ประชาชน ผู้อยู่ห่างไกลและเดินทางลำบาก ก็ต้องอธิบายความจำเป็นให้แก่ ผู้รับบริการคนอื่น ๆ ที่รออยู่ รับทราบทั่วกัน ๒. ให้บริการด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้ม แจ่มใส รักษาประโยชน์ให้แก่ผู้รับ บริการทุกคนเท่าที่จะทำได้ ใส่ใจ ผู้อื่นจากใจจริง แสดงออกถึง ความห่วงใย เคารพศักดิ์ศรีของ ทุกคนทุกบทบาท ปฏิบัติต่อ ทุกคนอย่างให้เกียรติ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หรือคนทั่วไปไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับความรู้ และ ความใกล้ชิด ให้บริการด้วยความสะดวกถูกต้อง รวดเร็ว ทันกับสถานการณ์ อย่างมีน้ำใจ เมตตา กรุณา และเอื้อเฟื้อ กรณีมีเหตุจำเป็นหรือเหตุฉุกเฉินที่ต้องบริการให้ผู้ใดก่อนก็สามารถอธิบายเหตุผลให้ผู้รับบริการคนอื่นทราบทั่วกัน	

มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อที่ ๗

ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี
และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
หลักการ ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ด้วยการรักษาเกียรติศักดิ์ของความ เป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ด้วยการเคารพกฎหมายและมีวินัย คำอธิบาย ดำรง หมายถึง (๑) ก. ทรงไว้, ชูไว้, ทำให้ คงอยู่, เช่น ดำรงวงศ์ตระกูล ดำรง ธรรม, คงอยู่ เช่น ประเทศชาติจะ ดำรงอยู่ได้ด้วยความสามัคคี (๒) ว. ตรง, เพียง, มั่นคง, เช่น ใฝ่ของไทยทุกส่วน อยู่ดำรงคงไว้ได้ ทั้งมวล (เพลงมาจาก ตรง) แบบอย่าง หมายถึง น. ตัวอย่างที่จะ อ้างเป็นบรรทัดฐานได้	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษา ภาพลักษณ์ของทางราชการ เช่น ๑. ดำรงตนเป็นข้าราชการและ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี โดยน้อมนำ พระบรมราโชวาท หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง หลักคำสอน ทางศาสนา จรรยาวิชาชีพ มาใช้ ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติ หน้าที่อย่างไม่เบียดเบียนตนเอง เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตยด้วยการ เคารพต่อกฎหมายและมีวินัย ๓. ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจเป็น เหตุให้เสื่อมเสียเกียรติคุณ ศักดิ์ศรี และชื่อเสียงแห่งอาชีพและ ทางราชการ

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
รักษา หมายถึง ระวัง เช่น รักษาสุขภาพ ดูแล เช่น รักษาทรัพย์สินสมบัติ, ป้องกัน เช่น รักษาบ้านเมือง สงวนไว้ เช่น รักษาความสะอาด รักษาไมตรี ภาพลักษณ์ หมายถึง น. ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น จินตภาพ (อ. image) ดำเนิน หมายถึง ก. เป็นไป เช่น การประชุมดำเนินไปด้วยดี, ทำให้เป็นไป, เช่น ดำเนินงาน ดำเนินการดำเนินชีวิต ชีวิต หมายถึง น. ความเป็น, ตรงข้ามกับ ความตาย เกียรติศักดิ์ หมายถึง น. เกียรติ, เกียรติตามฐานะของแต่ละบุคคล	๔. ดำรงตนอย่างเหมาะสม ศรัทธาและเคารพต่อวิชาชีพของตน ๕. พัฒนาตนเองให้มีความอดุสาหะ ขยันหมั่นเพียร ประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อ เกินฐานะของตน ๖. รับรู้ถึงความสามารถของตน มองโลกในแง่ดี มีความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่บุคคลอื่น ๗. ประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งามของสังคมไทย เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมความเป็นไทยให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน ๘. เผชิญปัญหาอย่างรู้เท่าทัน และควบคุมอารมณ์ มีสติสัมปชัญญะ ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม ๙. ภาคภูมิใจในความเป็นข้าราชการ ดำรงศักดิ์ด้วยความถูกต้อง

คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม
	ชอบธรรม อุทิศร่างกายแรงใจ ผลักดันภารกิจหลักของตนและหน่วยงานให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาชาติ และสังคมไทย ๑๐. สำนึกอยู่เสมอในการเป็นข้าราชการที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือศรัทธาของประชาชน ๑๑. ดำเนินการปกป้องผลประโยชน์ของชาติและสาธารณะ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน

บทที่ ๓ : แนวปฏิบัติ Dos & Don'ts ของบุคลากรโรงงานไฟ

จริยธรรมเป็นลักษณะของความประพฤติที่เหมาะสม ถูกต้องชอบธรรมโดยจริยธรรมไม่ใช่กฎหมาย แต่เป็นลักษณะพฤติกรรมที่สูงกว่ากฎหมาย การฝ่าฝืนจริยธรรมจึงอาจไม่ได้เป็นความผิดตามกฎหมาย แต่บางครั้งก็อาจมีการกำหนดกฎหมายหรือกฎเกณฑ์เพื่อห้ามการกระทำผิดที่เป็นการฝ่าฝืนศีลธรรมหรือจริยธรรมขึ้นมาได้ ดังนั้น กฎหมายจึงอาจมีบทบาทไม่มากนักต่อการควบคุมพฤติกรรมทางสังคม แต่จริยธรรมจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้สังคมสงบสุข และทำให้ผู้คนในสังคมเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมกฎหมายและจริยธรรมจึงมีบทบาทที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ จริยธรรมเป็นเรื่องของความถูกต้อง ชั่ว ดี ซึ่งอาจเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงได้ด้วย ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้มีหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีกลไกการรักษาจริยธรรมซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างเสริมสังคม สันติสุข เสียดุลและเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักจริยธรรมในสังคมไทย

ดังนั้น บุคลากรในโรงงานไฟ ต้องรักษาจริยธรรมอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ โดยต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม เพื่อลดความสับสนเกี่ยวกับพฤติกรรมสีเทาและเป็นแนวทางในการประพฤติตนทางจริยธรรมโดยมีการปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ ดังนี้

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนและพิทักษ์รักษาสถาบันหลักของประเทศ การรักษาผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติ การปฏิบัติตามหลักศาสนา และการเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายและไม่แสดงการต่อต้านหรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อสถาบันหลักของประเทศ

Dos

- จงรักภักดีต่อประเทศชาติ มีความภูมิใจ ในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ของชาติ และรักษาความลับเกี่ยวกับ ความมั่นคงของชาติ
- นำหลักธรรมตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือมาประกอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- แสดงออกถึงความเคารพ เทิดทูน และรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
- สนับสนุนและมีส่วนร่วมกับกิจกรรม เฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่างๆ
- แสดงออกถึงความเชื่อมั่นและสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

Don'ts

- แสดงออกในลักษณะที่สื่อไปในทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็นไทยอันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติ
- กระทำการอันอาจมีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ
- แสดงกิริยาวาจาหรืออาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
- ขัดขวางการทํานุบำรุงศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจทั้งปวง
- แสดงออกด้วยกิริยาอาการหรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติหรือไม่จงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวอย่างพฤติกรรมตามลักษณะตำแหน่งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อที่ ๑

พฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่งเพื่อกำหนดลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะแตกต่างกันตามระดับ กลุ่มภาระงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานแรกบรรจุ ควรมีพฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่ง เช่น

- (๑) ไม่กล่าวให้ร้าย ต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- (๒) หลีกเลี่ยงกระทำการใดที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชาติศาสนา หรือพระมหากษัตริย์
- (๓) รายงานผู้บังคับบัญชาเมื่อพบการกระทำที่จะทำให้ชาติไทยหรือพระมหากษัตริย์เสื่อมเสีย

๒. **ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี** และรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม มีจิตสำนึกที่ดีโดยมีความสุจริตใจเป็นที่ตั้งพร้อมรับการตรวจสอบและผลจากการกระทำของตน รวมทั้งคำนึงถึงจริยธรรมในบริบทที่เป็นสากลในเรื่องสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

Dos

- ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้
- รับประโยชน์จากการปฏิบัติราชการเฉพาะที่ทางราชการจัดให้ตามกฎหมายและระเบียบ
- มีจิตสำนึกที่ดีและตระหนักในหน้าที่ของผู้จัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล
- รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ และรับผิดชอบในผลของการปฏิบัติงาน เมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดขึ้น

Don'ts

- แสดงพึงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
- หาทางปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เกี่ยงงอน ในการปฏิบัติหน้าที่และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ
- ปฏิเสธ ความรับผิดชอบหรือปิดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่น เมื่อเกิด
- ความบกพร่องหรือผิดพลาดในการปฏิบัติงานขึ้น
- หากทางปฏิเสธการตรวจสอบของบุคคล หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ
- ไม่อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ตัวอย่างพฤติกรรมตามลักษณะตำแหน่งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อที่ ๒

พฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่งเพื่อกำหนดลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะแตกต่างกันตามระดับ กลุ่มภาระงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานแรกบรรจุ ควรมีพฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่ง เช่น

- (๑) อำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการในการติดต่อราชการ โดยปราศจากการเรียกรับผลประโยชน์
- (๒) ไม่รับสินบน ไม่คอร์รัปชัน และต้องระมัดระวังในกระบวนการปฏิบัติงาน
- (๓) ระวังเรื่องการรับของขวัญ การเลี้ยงรับรอง การรับบริการทรัพย์สิน หรือเงินบริจาคให้โปร่งใสและ

ถูกต้องตามระเบียบ

- (๔) รายงานผู้บังคับบัญชาทันที หากมีกิจกรรมใดที่อาจจะเข้าข่ายความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- (๕) ไม่เปิดเผยข้อมูลของทางราชการ
- (๖) รอบคอบในการทำงาน
- (๗) ไม่ละทิ้งงานข้ามวันหรือโดยไม่มีเหตุอันควร
- (๘) ไม่เบียดบังทรัพย์สินหรือบุคลากรของหน่วยงานไปในเรื่องส่วนตัว

๓. **กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม** ด้วยการกล้าตัดสินใจและยกย่องผู้ที่ทำในสิ่งที่ ถูกต้อง ชอบธรรม และกล้าแสดงความคิดเห็น คัดค้าน หรือเสนอให้มีการลงโทษผู้ที่ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้ง ไม่ยอมกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพียงเพื่อรักษาผลประโยชน์หรือสถานภาพของตนเอง

Dos

- ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้อง ชอบธรรมตามกฎหมาย และตามทำนองคลองธรรม
- ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย และกล้าคัดค้าน หรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่
- ยืนหยัดในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาด้วยความกล้าหาญ
- เปิดเผยมการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย

Don'ts

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขู่หรืออิทธิพลใดๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม
- ตัดสินใจโดยใช้ความพึงพอใจส่วนตัวเป็นที่ตั้ง
- นิ่งเฉยเมื่อได้รับการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริต
- ร่วมปกปิดการกระทำผิดหรือการทุจริตที่พบเห็น

ตัวอย่างพฤติกรรมตามลักษณะตำแหน่งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อที่ ๓

พฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่งเพื่อกำหนดลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะแตกต่างกัน ตามระดับ กลุ่มภาระงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานแรกบรรจุ ควรมีพฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่ง เช่น

- (๑) กล้ารายงานต่อผู้บังคับบัญชาเมื่อพบการกระทำที่เห็นว่าเป็นการละเมิดระเบียบกฎหมาย
- (๒) ไม่ขัดขวางการสืบหาข้อเท็จจริง และไม่รายงานเท็จหรือกลั่นแกล้งกัน
- (๓) หลีกเลี่ยงกระทำการที่ไม่สมควรปราศจากเหตุผลและความชอบธรรม รวมถึงไม่ชักจูงให้ผู้อื่นกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
- (๔) พร้อมให้ความช่วยเหลือประชาชนหรือผู้บริการที่ถูกรังแกหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม
- (๕) ไม่สร้างข่าวเท็จ ข่าวลือ ข้อมูลผิด หรือโฆษณาชวนเชื่อ ที่สร้างความเข้าใจผิดแก่คนอื่น ๆ หรือมวลชน
- (๖) รักษาคำพูดและสร้างความเชื่อมั่นกับผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๔. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ ด้วยการตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมและไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

Dos

- ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล
- มีความมุ่งมั่น เสียสละมีจิตสาธารณะ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
- สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
- มีจิตอาสา โดยอุทิศตนกระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

Don'ts

- การกระทำอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
- ใช้ประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล
- รับของขวัญของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่
- ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกรับ ยอมรับ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว

ตัวอย่างพฤติกรรมตามลักษณะตำแหน่งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อที่ ๔

พฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่งเพื่อกำหนดลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะแตกต่างกัน ตามระดับ กลุ่มภาระงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานแรกบรรจุ ควรมีพฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่ง เช่น

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- (๒) รับผิดชอบต่อสังคมและความยั่งยืนทั้งด้านสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และการดำเนินการในองค์กร
- (๓) ไม่ใช้ข้อมูลหรือตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่พวกพ้องหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตัว
- (๔) มุ่งทำงานในหน่วยงานของตนโดยไม่ควรประกอบอาชีพเสริมที่จะทำให้มีประโยชน์ทับซ้อนกับหน้าที่ของตน
- (๕) หมั่นช่วยเหลือสังคม ชุมชน หรือแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน แม้จะไม่ใช่หน้าที่โดยตรง เพื่อพัฒนาจิตอาสาและการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
- (๖) อาสาช่วยเหลืองานขององค์กร

๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้วยการรับผิดชอบต่อ มุ่งมั่น อุทิศตน ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ บทบาทและภารกิจของรัฐวิสาหกิจ ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้รับบริการและประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคิดถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของรัฐ รวมทั้งคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

Dos

- ใช้ทรัพยากรและงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัด และคุ้มค่ารวมทั้งปฏิบัติงาน
- ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อ มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง
- มุ่งพัฒนาและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี โดยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม และเชื่อมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม
- รับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะตอบชี้แจง และอธิบายเหตุผลให้แก่ประชาชน ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

Don'ts

- ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ ให้แก่ประชาชน
- ใช้วิธีการแบบเดิมในการปฏิบัติงาน แม้ว่าวิธีการดังกล่าวจะไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- ใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน เช่น ไฟฟ้า น้ำ กระดาษ ฯลฯ โดยไม่คำนึงถึงความคุ้มค่า

ตัวอย่างพฤติกรรมตามลักษณะตำแหน่งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อที่ ๕

พฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่งเพื่อกำหนดลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะแตกต่างกัน ตามระดับ กลุ่มภาระงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานแรกบรรจุ ควรมีพฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่ง เช่น

(๑) เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

(๒) พร้อมทำงานให้ได้ตามเป้าหมายของหน่วยงานและองค์กร ด้วยความละเอียด รอบคอบ และมีการบริหารจัดการเวลาที่เหมาะสม

(๓) ปฏิบัติงานด้วยความประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

(๔) เรงทำงานให้เสร็จ รับผิดชอบ ไม่ผลักภาระความรับผิดชอบให้แก่เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๕) แสดงความทุ่มเทและกระตือรือร้นต่องานที่ได้รับมอบหมาย

(๖) ใช้เทคโนโลยีหรือระบบดิจิทัลมาประกอบการทำงาน เพื่อลดต้นทุน หรือทำให้ขั้นตอนหรือวิธีทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่าง เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ใส่ใจ เคารพในศักดิ์ศรี และปฏิบัติต่อทุกคนอย่างให้เกียรติ

Dos

- ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว เต็มใจ ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และเที่ยงธรรม
- ปฏิบัติหน้าที่โดยละเว้นจากการใช้ออคติ ได้แก่ ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลงมา ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ
- วางตัวเป็นกลางทางการเมือง

Don'ts

- เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อทางการเมือง
- อาศัยตำแหน่งหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกหรือเลือกปฏิบัติต่อนักการเมืองหรือพรรคการเมือง
- ปิดความรับผิดชอบกรณีที่มีปัญหาร้องเรียนกรณีข้าราชการได้รับความไม่เป็นธรรม หรือการร้องเรียนจากประชาชน
- เอนเอียงเข้าหาฝ่ายการเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือเพื่อคำตอบแทน

ตัวอย่างพฤติกรรมตามลักษณะตำแหน่งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อที่ ๖

พฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่งเพื่อกำหนดลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะแตกต่างกัน ตามระดับ กลุ่มภาระงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานแรกบรรจุ ควรมีพฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่ง เช่น

- (๑) ปฏิบัติและบริการต่อทุกคนอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ ด้วยความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ อายุ สภาพร่างกาย ศาสนา สถานะ ทางเศรษฐกิจ หรือความเชื่อทางการเมือง
- (๒) หลีกเลี่ยงการให้สิทธิพิเศษ หรืออำนวยความสะดวก แก่บุคคลใดเป็นพิเศษ
- (๓) เคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลทุกคน
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ ไม่เกียจงาน และเต็มใจทำงาน ที่ได้รับมอบหมาย
- (๕) ปฏิบัติงานในวิชาชีพด้วยหลักวิชาการหรือมาตรฐานงาน
- (๖) แยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่โดยควรตั้งอยู่ในความยุติธรรม
- (๗) ไม่ลำเอียงไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์ส่วนตัว ความเป็นพวกพ้อง หรือบุญคุณส่วนตัว

๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ด้วยการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต รักษาเกียรติศักดิ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการเคารพกฎหมายและมีวินัย รวมทั้งรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของทางราชการโดยรวม

Dos

- ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลักคำสอนทางศาสนา และจรรยาวิชาชีพ มาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่
- ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทย เคารพต่อกฎหมาย มีวินัย และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีอันดีงาม
- ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ประหยัด
- เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติตามความเหมาะสม

Don'ts

- ฟุ่มเฟือย หรือดำรงตนเกินฐานะานุรูปแห่งตน
- ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ
- แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ
- ประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ ไม่สอดคล้องกับประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน

ตัวอย่างพฤติกรรมตามลักษณะตำแหน่งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อที่ ๗

พฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่งเพื่อกำหนดลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะแตกต่างกัน ตามระดับกลุ่มภาระงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารและพนักงานแรกบรรจุ ควรมีพฤติกรรมจริยธรรมตามลักษณะตำแหน่ง เช่น

- (๑) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเหมาะสมทั้งในและนอกสถานที่ทำงาน
- (๒) นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือแนวทางตามพระราชดำริสมาใช้ในการทำงาน
- (๓) วางตัวอย่างดีและไม่ประพฤติดนที่นำความเสื่อมเสียหรือมลทิน มัวหมองมาสู่ทางราชการ
เช่น ชู้สาว ฯลฯ เป็นต้น
- (๔) วางตนเป็นกลางทางการเมือง โดยใช้สิทธิทางการเมืองในนามตนเองนอกเวลางานอย่างเหมาะสม และหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่ากระทำในนามส่วนราชการ
- (๕) เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ
- (๖) ประหยัด อดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ หูหრა และไม่สร้างหนี้สินจนเกินตัว
- (๗) อดทน และไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก

บทที่ ๔ : ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร

หลักการและเหตุผล

ด้วยโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ในปี ๒๕๖๗ มีการทบทวนค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรใหม่ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและการขับเคลื่อนองค์กรตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรมาตรฐานสากลภาครัฐ ด้านธุรกิจไฟ สิ่งพิมพ์ปลอดการปลอมแปลง และดิจิทัลปรีนติ้งโซลูชัน อย่างยั่งยืน” พันธกิจและยุทธศาสตร์องค์กร ตามที่มีการวิเคราะห์และกำหนดไว้ในแผนวิสาหกิจปี ๒๕๖๘-๒๕๗๒ จึงเป็นที่มาของค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรใหม่ คือ CHANGE ซึ่งบุคลากรทุกคนยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นแนวทางเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจน ปลุกฝังค่านิยม จิตสำนึก และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีให้กับพนักงานมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การที่องค์กรจะบรรลุถึงเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ขององค์กรได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานใน องค์กรเป็นสำคัญ แม้ว่าการกำหนดลักษณะงาน และเป้าหมายผลงานจะมีส่วนช่วยให้พนักงานปฏิบัติให้เป็นไปตาม ผลที่คาดหวังได้ แต่หากมี “ตัวช่วย” ซึ่งแนะพฤติกรรมการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้เป็น พฤติกรรมพึงประสงค์ตามค่านิยมองค์กร (CHANGE) และเอื้อต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรก็จะทำให้องค์กร ได้รับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ การเสริมสร้าง “ค่านิยมร่วม” (Shared Values) เพื่อให้เกิดเป็น วัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์จึงเป็นวิธีการหนึ่งในการปลุกฝังแนวประพฤติปฏิบัติที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในหมู่ พนักงาน ค่านิยมร่วมนี้ยังก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและผูกพันกับองค์กรอีกทั้งทำให้พนักงานเกิดความชัดเจนว่า องค์กรคาดหวังพฤติกรรมแบบใดจากตน และประเมินตนเองได้อย่างมั่นใจว่า หากปฏิบัติตนได้ตามนั้นแล้วย่อม ส่งผลดีต่อผลงานของตน และองค์กร

ความหมาย

ค่านิยม (Values) เป็นความคิดและพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ยอมรับมาปฏิบัติตาม และหวงแหนไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และความคิดเห็นของคน ในสังคม ค่านิยมจึงเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ การประเมิน การเลือกและการตัดสินใจของบุคคลว่าควรทำหรือไม่ควรทำ มีค่าหรือไม่มีค่า สำคัญหรือไม่สำคัญ นอกจากนี้ ค่านิยมยังทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจให้บุคคล มุ่งสู่เป้าหมายที่ต้องการ มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ต่าง ๆ อาทิเช่น

- ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคล หรือ สังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำ ของตนเอง (ราชบัณฑิตสถาน)
- ค่านิยม หมายถึง แนวความประพฤติ หรือ สภาพของการกระทำใด ๆ ที่บุคคล หรือสังคมนิยม ชมชอบ และเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การประพฤติปฏิบัติ จึงยอมรับยึดถือเป็นแนวทางประพฤติ อย่างสม่ำเสมอ หรืออย่างน้อยก็ชั่วระยะหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเอง หรือสังคม (พระมหาอดิสร ธิรสีโล, ๒๕๔๐ อ้างถึงใน ค่านิยมในการทำงาน, ม.ป.ป.)
- ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่ ซึ่งเชื่อว่าสิ่งหนึ่งมีค่ามีความสำคัญ และเป็นสิ่ง ที่ปรารถนา การประพฤติปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับนั้นย่อมมีค่านิยมของสังคมแฝงอยู่ภายใน หรือการ ประพฤติปฏิบัติที่บุคคลใดมีความพึงพอใจย่อมมีค่านิยมของบุคคลนั้นแฝงอยู่ภายในด้วย (ฤกษ์ชัย คุณูปการ, ๒๕๓๙ อ้างถึงใน ค่านิยมในการทำงาน, ม.ป.ป.)

ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปว่า ค่านิยม คือ เจตคติ ความคิด ความชอบ ความเชื่อพฤติกรรม และสิ่งอื่นที่คนในสังคมเห็นว่ามีความสำคัญ มีความสำคัญ จึงยอมรับยึดถือมาเป็นแนวทางประพฤติอย่างสม่ำเสมอ หรืออย่างน้อยก็ชั่วระยะหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเอง หรือสังคม โดยค่านิยมของสังคมก็คือค่านิยมร่วมของกลุ่มบุคคลในสังคมนั้น ๆ ซึ่งแฝงอยู่ภายในความคิด อารมณ์ความรู้สึก และเจตคติของแต่ละบุคคล

ค่านิยมหลัก (Core Value) เป็นหลักการ และพฤติกรรมที่สื่อถึงความคาดหวังในองค์กรและบุคลากร ปฏิบัติตาม ค่านิยมหลักขององค์กรจะสะท้อน และเสริมสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ตลอดจนเป็นแนวทาง และสนับสนุนการตัดสินใจของบุคลากรทุกคน เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม (สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๗; ธนากรอาคารสงเคราะห์, ๒๕๕๗) นอกจากนี้ ค่านิยมหลักยังช่วยสร้างบรรยากาศที่กลมเกลียว และกลมกลืนในการทำงาน และแนวทางในการปรับตัวเพื่อให้เกิด Organizational fit ด้วย

วัฒนธรรม หมายถึง พฤติกรรม และสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยกัน เรียนรู้จากกันและกันและร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕)

วัฒนธรรมองค์กร คือ แบบแผนการประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ และพิธีกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิกภายในองค์กรกระทำ หรือจัดให้มีขึ้น ซึ่งมีรากฐานมาจากค่านิยม ความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ที่สมาชิกมีส่วนร่วมกัน อันเนื่องมาจากการได้เห็น ได้เรียนรู้ จากสิ่งที่เกิดขึ้นในองค์กร และผลที่ตามมาว่าร่วมกันการเรียนรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในองค์กรนี้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจว่าบุคคลควรจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้ต่อสภาพแวดล้อมในแต่ละสถานการณ์ที่เผชิญอย่างไร หรืออาจสรุปสั้น ๆ ได้ว่า : วัฒนธรรมองค์กร คือ พฤติกรรมที่สร้างขึ้นจากคนในองค์กร โดยมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยึดถือปฏิบัติกันมาจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในองค์กรนั้น ๆ

ค่านิยมองค์กรและพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ตามระบบประเมินผลใหม่ (SE-AM) ในเกณฑ์ประเมินส่วนที่ ๔ : กลไกที่สนับสนุนการบริหารและพัฒนาทุนมนุษย์ ข้อ ๔.๑ การสร้างประสบการณ์ที่ดีและความผูกพันของบุคลากร/ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร/การจัดการการเปลี่ยนแปลง นั้น ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรต้องมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนวัตกรรมองค์กร จึงมีการกำหนดค่านิยมของค่านิยม CHANGE เพื่อให้มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจตามระบบประเมินผลใหม่ (SE-AM) และครอบคลุมการบริหารจัดการภายใน ๘ ด้าน เป็นไปตามพันธกิจขององค์กร รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ค่านิยม CHANGE	ความหมาย	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	ความเชื่อมโยง
C : Cards and Security Printing Excellence	ความเป็นเลิศด้านธุรกิจไฟและสิ่งพิมพ์ ปลอดภัยการปลอมแปลง	- บุคลากรมีความคิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ในงานด้านธุรกิจไฟ และสิ่งพิมพ์ปลอดภัยการปลอมแปลง	KM&IM , HCM , RM&IC
		- ปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานมุ่งสู่ธุรกิจไฟและสิ่งพิมพ์ปลอดภัยการปลอมแปลง	KM&IM , HCM , RM&IC
H : High Standard	มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพบริการระดับสูง	- ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน	CG , HCM , RM&IC
		- สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์	CG , SCM
		- ส่งเสริมการตลาดที่เป็นธรรม	SCM , IM

ค่านิยม CHANGE	ความหมาย	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	ความเชื่อมโยง
A : Agility	มีความคล่องตัวในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	- บุคลากรมีทัศนคติที่ดีและพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และรับฟังความคิดเห็น	SCM , HCM , RM&IC
		-พัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ	
		-ปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	
N : Networking & Teamwork	การประสานความร่วมมือและการประสานงานที่ดี สนับสนุนการทำงานขององค์กร	- ส่งเสริมบุคลากรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับทุกกระบวนการทำงาน/กระบวนการผลิต	DT, KM&IM , HCM
		- นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า และบริการต่าง ๆ	DT, SCM
		- นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมกับองค์กร	DT, KM&IM
		-สร้างการทำงานให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ เพิ่มประสิทธิภาพของงานอย่างสูงสุด	KM&IM , HCM
G : Good Governance	การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ	- มุ่งวางแผนกลยุทธ์ พัฒนางค์กรเป็นเลิศ และลดความเสี่ยงด้านต่าง ๆ	RM&IC
		- รักษาความลับ ความปลอดภัยขององค์กร ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการทำงาน และด้านผลิตภัณฑ์	DT , CG , SCM , RM&IC
		-ส่งเสริมการมีมาตรฐานทางจริยธรรมการปฏิบัติงานของพนักงาน	
		-การสร้างกลุ่มคู่ค้าอย่างเป็นธรรม	SCM
E : Environment and Social Responsibility	ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร โดยจะต้องดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี	-ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน	DT , CG , SCM, HCM,RM&IC
		-บุคลากรนำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้อย่างเต็มความสามารถ	
		-ดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	

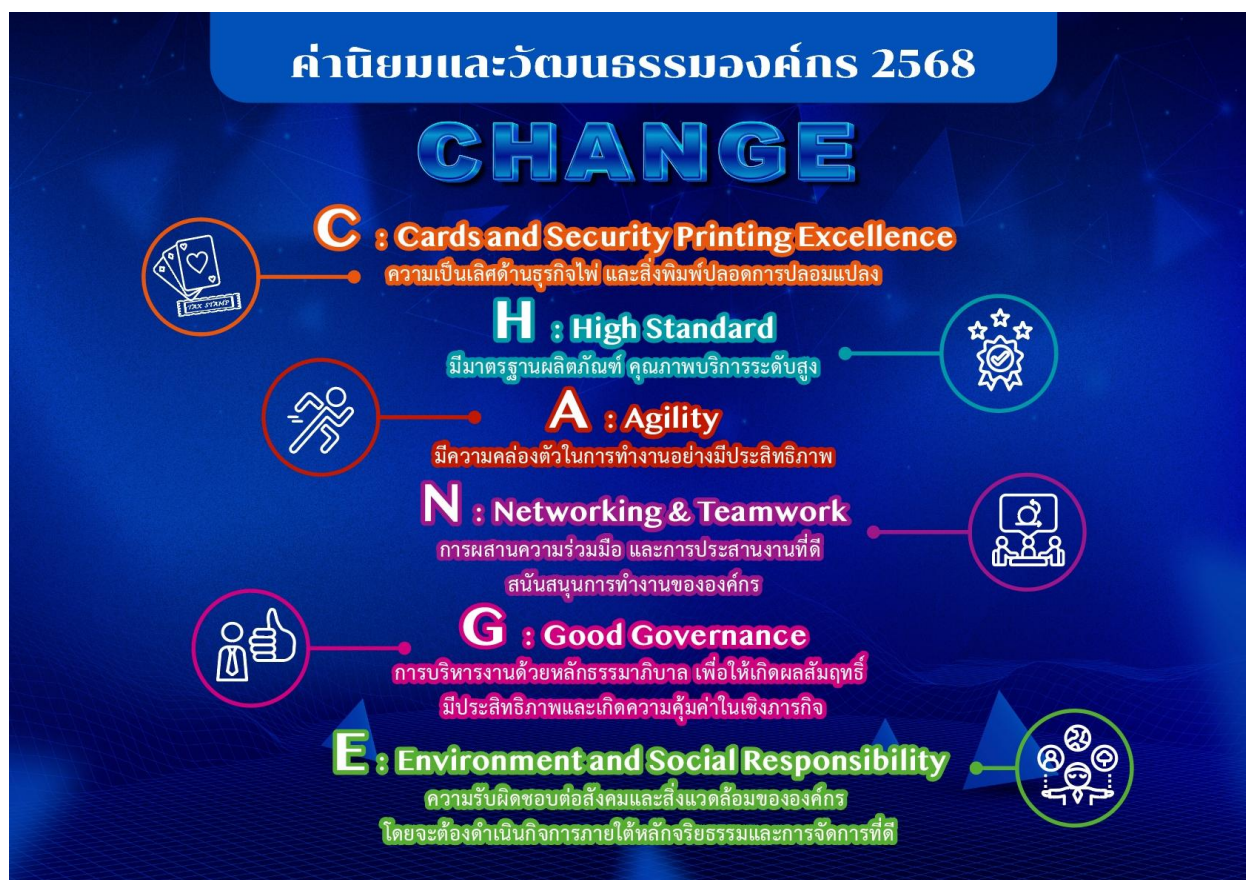
คำย่อ ตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ตามระบบประเมินผลใหม่ (SE-AM) มีความหมาย ดังนี้

1. CG	หมายถึง	การกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร
2. RM&IC	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
3. SCM	หมายถึง	การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
4. DT	หมายถึง	การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
5. HCM	หมายถึง	การบริหารทุนมนุษย์
6. KM&IM	หมายถึง	การจัดการความรู้และนวัตกรรม

ความหมายคำนิยาม CHANGE

คำนิยามองค์กร CHANGE มีรายละเอียด ดังนี้

- C ♦ **Cards and Security Printing Excellence** ความเป็นเลิศด้านธุรกิจไฟฟ้าและสิ่งพิมพ์ปลอดภัย การปลอมแปลง
- H ♦ **High Standard** มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ คุณภาพบริการระดับสูง
- A ♦ **Agility** มีความคล่องตัวในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- N ♦ **Networking & Teamwork** การผสมผสานความร่วมมือ และการประสานงานที่ดี สนับสนุนการทำงานขององค์กร
- G ♦ **Good Governance**
การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ
- E ♦ **Environment and Social Responsibility**
ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร โดยจะต้องดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรม และการจัดการที่ดี

บทที่ ๕ : มาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

ความหมายของความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลในฐานะผู้บริหารและพนักงาน ใช้ตำแหน่ง หรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงประโยชน์ให้กับตนเอง กลุ่ม หรือพวกพ้อง ซึ่งเป็นการละเมิดทางจริยธรรม และส่งผลกระทบหรือความเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ

องค์ประกอบของความขัดแย้งทางผลประโยชน์

สถานการณ์หรือการกระทำที่เข้าข่ายความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ต้องมีองค์ประกอบดังนี้

- บุคคลดำรงตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบ หรือมีอำนาจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของหน่วยงานหรือส่วนรวม
- เกิดภาวะผลประโยชน์ส่วนตนแทรกแซงการตัดสินใจ หรือการใช้ดุลยพินิจ
- เกิดการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

รูปแบบและขอบเขตของความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ได้แก่

- การรับผลประโยชน์ต่างๆ
- การดำเนินธุรกิจกับตนเอง หรือเป็นคู่สัญญา
- การรับงานหรือตำแหน่งภายนอกหน่วยงาน
- การรู้ข้อมูลภายใน
- การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- การรับผลประโยชน์จากการที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่
- การให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
- การช่วยญาติให้ได้งานอย่างไม่เป็นธรรมในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ

ไม่ให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้อื่น นอกจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นอันควรได้ตามกฎหมาย หรือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามตามธรรมจรรยา ได้แก่กรณีที่เข้าหลักเกณฑ์ข้อใดๆ ดังต่อไปนี้

- การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามจากญาติ ซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมกับฐานะานุรูป
- การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่น ซึ่งไม่ใช่ญาติ มีราคาหรือมูลค่าในการรับแต่ละบุคคล แต่ละโอกาส ไม่เกินสามพันบาท และนั้นเป็นการให้ในลักษณะที่ให้กับบุคคลทั่วไป

๒. การดำเนินธุรกิจกับตนเอง หรือเป็นคู่สัญญา

หลีกเลี่ยงการเข้ามีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีผลประโยชน์ในการทำธุรกิจใดๆ กับโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อม ซึ่งรวมถึงการเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การอนุมัติหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำใดๆ ในนามโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต รวมทั้งไม่กระทำการใดๆ อันมีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ให้บุคคล หรือนิติบุคคลใดๆ ไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือผู้อื่น

- หลีกเลี่ยงการดำเนินธุรกรรมส่วนตัวใดๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อม อันเป็นลักษณะที่อาจทำให้โรงงานไฟ เสียผลประโยชน์ หรือได้รับน้อยกว่าที่ควร
- หลีกเลี่ยงการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง หรือเป็นหุ้นส่วนสำคัญ หรือถือหุ้นในลักษณะที่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นผู้มีอำนาจควบคุม ในกิจการที่ดำเนินงานธุรกิจเกี่ยวข้องกับโรงงานไฟ หรือในกิจการที่รับงานจากโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต
- ในกรณีที่มิบุคคลในครอบครัวหรือญาติ เป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้ดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นสำคัญในกิจการ หรือธุรกิจการค้าใดอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขัน หรือรับงานจากโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ

๓. การรับงานหรือตำแหน่งภายนอกหน่วยงาน

- การรับงาน หรือตำแหน่งภายนอกหน่วยงานให้ขออนุมัติจากผู้มีอำนาจ และไม่ให้นำโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต หรือตำแหน่งของตนใน โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ไปใช้อ้างอิงเพื่อส่งเสริมกิจกรรมที่ทำภายนอก
- ผู้ที่รับงาน หรือตำแหน่งภายนอกหน่วยงานต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ มอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเสนอขออนุมัติต่อผู้มีอำนาจก่อน การตัดสินใจ หรือ การดำเนินการใดๆ ที่อาจมีผลกระทบกับโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

๔. การรู้ข้อมูลภายใน

ไม่ให้เปิดเผยข้อมูล หรือใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ที่ตนได้ล่วงรู้ จากกาปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินธุรกรรมใดๆ เพื่อประโยชน์ของตน

๕. การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

การใช้ทรัพย์สินของโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต อาทิ ทรัพย์สิน เวลา เงินทุน ความลับทรัพย์สิน ทางปัญญา หรือข้อมูลข่าวสาร คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ และชื่อกิจการ เพื่อการดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจภายนอก ของโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจ

การรายงานเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์

๑. กรณีไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์และมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์สำหรับผู้ดำเนินการ รองผู้ดำเนินการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าส่วน พนักงาน ให้รายงานเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ที่กำหนดภายในเดือนกันยายนของทุกปี หรือเมื่อได้รับตำแหน่งใหม่หรือเมื่อมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์เกิดขึ้น ในระหว่างปี และจัดส่งแบบรายงานให้กับส่วนบริหารงานกลาง ตามแบบรายงาน แบบที่ ๑ - แบบที่ ๓

๒. ในกรณีที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์เกิดขึ้นระหว่างปีให้ส่วนบริหารงานกลางสอบทาน และรายงานสาเหตุให้ทราบทันที และกรณีไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้ส่วนบริหารงานกลางสอบทานและ รายงานต่อผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้นจนถึงผู้ดำเนินการได้รับทราบ ตามแบบรายงานแบบที่ ๔

๓. ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือไม่แน่ใจว่าการปฏิบัติงานของตนมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือไม่ให้ปรึกษากับผู้บังคับบัญชาหรือส่วนบริหารงานกลางแล้วแต่กรณีโดยส่วนบริหารงานกลางจะแจ้งผลการ พิจารณาให้พนักงานผู้นั้นและผู้บังคับบัญชาทราบต่อไป

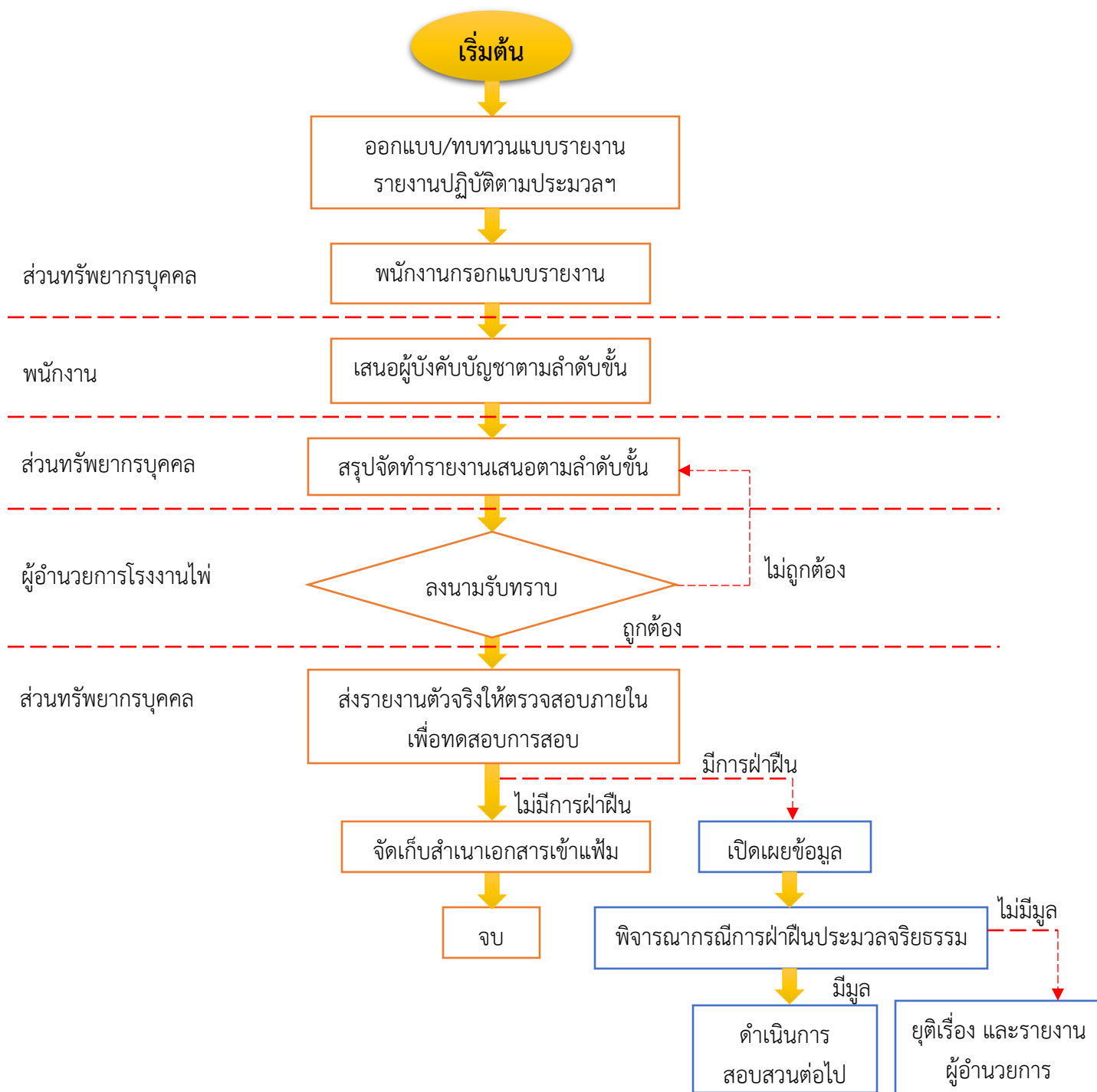
๔. ให้หัวหน้าส่วนบริหารงานกลางสอบทานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่ผ่านการพิจารณาจาก รองผู้ดำเนินการแล้ว และให้ฝ่ายตรวจสอบภายในตรวจสอบผลสอบทานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และจัดทำ รายงานเสนอผู้ดำเนินการเพื่อทราบภายในเดือนกันยายนของทุกปี

๕. การจัดเก็บรายงานการเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ประจำปี ให้ฝ่ายตรวจสอบ ภายในเป็นผู้จัดเก็บเอกสารฉบับจริงและส่วนบริหารงานกลางจัดเก็บเอกสารฉบับสำเนาไว้อย่างเป็นเวลา ๒ ปี

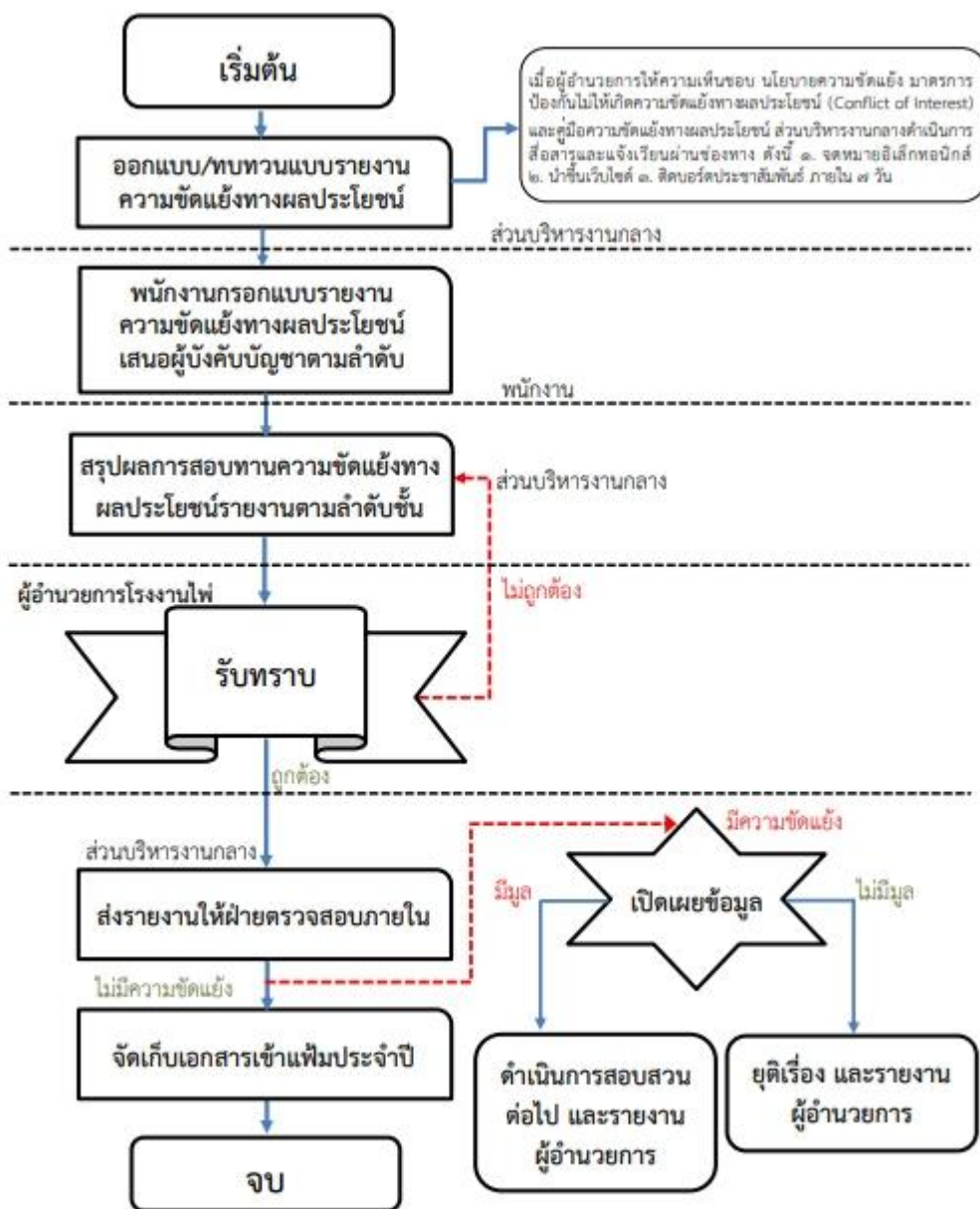
๖. ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินมากกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสน บาท) ขึ้นไปต้องกรอกแบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุกับ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุกับผู้เสนอราคาระหว่างคณะกรรมการพิจารณาผลการจัดซื้อจัด จ้างกับผู้เสนอราคา และระหว่างคณะกรรมการตรวจรับพัสดุกับผู้ขาย/ผู้รับจ้าง/ผู้ให้เช่า โดยเจ้าหน้าที่พัสดุและ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างจะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในการซื้อหรือจ้างครั้งนั้น ตาม แบบรายงานแบบที่ ๕ - แบบที่ ๘

กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการประมวลจริยธรรม
และความขัดแย้งทางผลประโยชน์

การพิจารณาเกี่ยวกับการประมวลจริยธรรม

ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บทที่ ๖ : ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การที่โรงงานไฟได้จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหาร และพนักงานโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ค่านิยม CHANGE และมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานจริยธรรมอันดีงาม ซึ่งล้วนอยู่ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่อยู่คู่กับสังคมไทย มาแล้ว ทั้งนี้หากผู้บริหารและพนักงานสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และการทำงานของตนเองได้จะก่อให้เกิดการกระทำที่มีจริยธรรม อยู่บนพื้นฐานความรู้ควบคู่กับคุณธรรม และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ประโยชน์ต่อองค์กร และมีประโยชน์ต่อประเทศไทยต่อไป

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วย ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ดังนี้

ทางสายกลาง ประกอบไปด้วย ๓ ห่วง คือ

- ห่วงที่ ๑ คือ พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มาก หรือน้อยจนเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อน
- ห่วงที่ ๒ คือ มีเหตุผล หมายถึง ตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
- ห่วงที่ ๓ คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านการต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

๒ เงื่อนไข ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- เงื่อนไขที่ ๑ เงื่อนไขความรู้ คือ มีความรู้รอบคอบเกี่ยวกับ วิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ คุณธรรมประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต
- เงื่อนไขที่ ๒ เงื่อนไขคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์และความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ขอย้ำว่า เป็นการทั้งเศรษฐกิจ หรือ ความประพฤติดีที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดผล โดยมีเหตุและผล คือเกิดผลมันมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดีถ้าคิดให้ดีให้ผลที่ออกมา คือ สิ่งที่ดีติดตามเหตุ การกระทำก็จะเป็นการกระทำที่ดีและผลของการกระทำนั้น ก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่ามีประสิทธิผล ดีแปลว่าทำให้มีความสุข

ทั้งหมดนี้พูดอย่างนี้ก็คือ เศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ย้าแล้วย้าอีกแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า sufficiency economy ใครต่อใครก็ ต่อว่าไม่มี sufficiency economy แต่ว่าเป็นคำใหม่ของเราก็ได้ ก็หมายความว่าประหยัด แต่ไม่ใช่ขี้เหนียว ทำอะไร ด้วยความอะลุ่มอล่วยกัน ทำอะไรด้วยเหตุและผล จะเป็นเศรษฐกิจพอเพียง แล้วทุกคนจะมีความสุข แต่พอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ ปฏิบัติยากที่สุดเพราะว่า คนหนึ่งนั่งอยู่ที่นี้ อีกคนอย่างจะนั่งเก้าอี้เดียวกัน นั่งได้ไหม ไอนี้ก็พูดมาหลายปีแล้ว ก็ แต่ละคนก็สั่นหัวว่านั่งไม่ได้ เพราะว่าเดือร้อนเบียดเบียน

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : ๔ ธันวาคม ๒๕๔๓

ข้อมูลจาก: ศูนย์การเรียนรู้ทางไกล

<http://cdlearnse.stou.ac.th/main/speech/royal.๕.asp>